

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, SZOMBAT 1923. január 13.

11. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSEG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

A háboru kutyái

Lloyd George nem tartozott a bismarcki hallgatagok közé; de mióta nem miniszterelnök, több szőr ir, mint amennyiszer *premier* korában beszélt. Vagy nagyon sok lett a mondanivalója, amióta nem beszélhet, vagy dollárokkal fizetik betűnkint: Lloyd George, aki eddig a világtörténelem eseményeivel is csak debattált, most a szavak Ariadne fonalán ereszkedik le a végső okok mélyébe.

Legújabb cikke a háborus pszichozisról szól, mely urrá lett Európa tömegelmén. Foch marsall mondta egyszer — írja Lloyd George — hogy nézete szerint a német hadsereg 1914-ben szám, szervezet, kiképzés és felfegyverzettség tekintetében a legragyozóbb volt, amit valaha csak a világ látott. Sok vita folyt arról, hogy ezt a hadsereget mi mozgatta háborúra, az igazi magyarázatot azonban a marsallnak ez a mondása adja meg.

Minden nemzetnek vannak nagyratörő tervei, de nem kerül ki sértésbe, hogy ezeket szomszédai ellen végrehajtsa, míg a kockázatot tulságosan nagynak tartja. De egyetlen nemzet sem vonhatja ki magát egy könnyű diadal delibájának hatása alól.

A következtetés, melyet ebből levonni kell, világos: a béke biztosítása végett a népeknek csökkenteniök kell haderejüket. Leszerelés nélkül a szerződések értéktelenek, mert a nagy hadseregek mindig a háboruk előidézésére törekszenek. Ez az oka annak, hogy a béke barátait most aggodalom tölti el. Európa nem értette meg a háboru tanulságát, sőt inkább az ellentétes következtetést vont le a csapásból. Ma több ember van fegyver alatt Európában, mint 1914-ben, pedig erre kevesebb ok van, mint a háboru előtt.

A hatalmas német hadsereg szét van zúzva, az osztrák-magyar hadsereg meg van semmisítve, mégis Franciaországnak ma 736 ezer embere van fegyver alatt. 1914-ben Franciaországnak 400 repülőgépe volt, ma van 1152, de az 1914. évi gépek meg se közelítették a mostaniak erejét, melyeknek hatása iszonyu. Hová fog ez vezetni? S mire jó mindez? Hol az ellenség? Hol van az a veszély, amely ilyen óriási katonai előkészületeket tesz szükségessé. Németország már nem szolgálhat erre ürügyül. Az egyetlen nagyobb haderő Európában az orosz, mely állítólag 800 ezer emberből áll. Ennek a hadseregnek azonban nincsenek meg a szállító-eszközei és hadianyagai. Így tehát az orosz hadsereg sem szolgáltathat ürü-

gyet a nyugati fegyverkezéshez.

Az igazság az, hogy Európát megrémítették tapasztalatai s mint az ijedt ember, nem hallgat a józan ész szavára, hanem oly eszközökhöz nyúlt, melyek a helyzetét még súlyosbítják. A militarizmus okozta bajait, mégis minden kis állam tömve van fegyverekkel. Közben egyik se tudja kiadásait fedezni, mégis bankjegybocsátás és köcsönök segítségével nagy hadseregeket sikerül fenntartaniok. Az eredmény az, hogy a hadseregek fogyasztják el azt, amire az újjáépülő életnek szüksége volna. Európa a háborus kutyáknak szórja oda azt a kenyert, mel'yel gyermekeiket kellene táplálni. Pedig egy napon ezek a kutyák fékezhetetlen vadságukban rávetik magukat gyermekeire és széttépik azokat.

Lloyd George-nak lehet hinni, aki a világháboru dobosa volt, a ki az emberi szolidaritástól háborus kutyákat veteltetett el, akinek

találékonyasága adott életet minden háborus jelszónak, minden narkotizáló uszításnak, a specialitája, egyetemi professzora annak a méregtannak, amivel az emberi lelkeket mérgezték meg gyógyít hatatlanná. De — egy gyufaszállal városokat lehet felgyújtani s egyetlen gyilkos indulat üszkét Oceánok vizével sem lehet eloltani. A háboru nagy fűtője hasztalan akar a béke prédikátora lenni, az események túl menydörgik szélbe vesző szavainak foszlányait.

... Lloyd George a békéről ír s ostromozza Európa riadt népét, amelyik a háboru kutyáinak szórja oda a gyerekei szájától elvont kenyeret. S ugyanakkor: a francia csapatok szigorú sorokban menetelnek a német iparvidékek felé s a csehek, lengyelek és litvánok akiknek a háboru adott hazát és szabadságot, mint az ős Kronosz fellázadt gyermekei, lövészárkokat építenek Berlin felé.

A franciák az egész Ruhr-vidéket megszállják

Essentől keletre vonultak a francia csapatok — A francia parancsnok bevonulása Essenbe

A francia csapatok már elhagyták Essent s tovább haladnak Kelet felé. ...

A francia kormány nem elégszik meg már Essen megszállásával s fokozni fogja megtorló intézkedéseit arra a magatartásra hivatkozva, amit Németország a megszállással szemben tanusít. A francia politikai hadvezetés még azt is meg akarja bosszulni, hogy az ellenállás nélküli Németország nem engedelmes megadással tárja ki kapuit a megszállók előtt.

Essenből jelentik: A megszálló francia csapatok Essentől Kelet felé vonulnak.

A franciák az egész Ruhrvidéket, annak keleti szélső határáig megszállják, represszáliából azért, mert a szénszindikátus a francia csapatok bevonulása előtt elhagyta székhelyét és Hamburgba költözött.

Essen megszállása után

Essenből jelentik: A francia csapatok bevonulása után az esseni telefon működését megszüntették.

A szénszindikátus és a főposta épülete előtt erős katonai őrség vonult föl. A tőzsde forgalmát beszüntették. Ugy Essenben, mint az egész megszállott területen kihírták az ostromállapotot. A lakosságot hirdetményben szólítják föl a megszálló csapatok parancsnokai, hogy a fegyvereket szolgáltatassák be. Az újságok szerkesztősegeit figyelmeztették, hogy

amennyiben a megszálló csapatokról és az egész hadműveletről ellenséges hangon írnak, *haditörvényszék elé állítják a szerkesztőket.*

A francia csapatok Essen városát nagy körzetben teljesen körülzárták és a megszálló csapatok alig néhány kilométerre vannak Bochum városától.

A francia parancsnok bevonulása Essenbe

Essenből jelentik: *Degoutte* tábornok, a francia megszálló csapatok főparancsnoka, csütörtökön délután egész törzskarával bevonult Essen városába. A megszálló csapatok díszmenetben vonultak el a tábornok előtt, a városi székház előtti téren.

A csapatszemle után *Degoutte* tábornok hivatalosan tudatta a város főpolgármesterével a megszállás tényét.

A főpolgármester tiltakozást jelentett be.

Az angol kormány passzíven viselkedik

Londonból jelentik: Az angol kormány teljesen passzív magatartást tanusít a franciák minden jelenlegi akciójával szemben. Az angol csapatokat, amelyek német területen vannak, nem vonják vissza.

A jóvátételi bizottság összeül

Párisból jelentik: A jóvátételi bizottság a moratórium ügyében

ülésre ül össze e hó 12-én. A bizottság tárgyalni fogja *Mussolini* javaslatait.

Tisztázni fogják továbbá, hogy a megszállást szankciónak vagy zálognak fogják-e tekinteni.

Jelöltek harca

A politikai pártok választási akciója

A jelölésekért országsszerte nagy harcok folynak az egyes pártokon belül. Érdekes, hogy Beogradban legnagyobb az érdeklődés a vajdasági politikai viszonyok iránt a hol a legtisztázatlanabbak a politikai erőviszonyok. Különösen zavarja a politikai számításokat a nemzetiségi pártok ismeretlen számbeli ereje és még határozatlan magatartása. A legképtelenebb hírek vannak forgalomban különféle választási paktumokról, melyeket az alaptalan értesülések szerint a magyarok és németek a demokratákkal és radikálisokkal kötöttek.

A politikai helyzetről a következő hireink számolnak be.

A demokraták tanácskozásai

Beogradból jelentik: A demokratapárt péntekre összehívott főbizottsági ülése elmaradt, mert a párt elnöke *Davidovics* Ljuba Sabáca utazott agitációs utra. *Pribicevics* hívei kellemetlenül fogadták az ülés elmaradásának hírért és ezért egymásközt rövid ülést tartottak, amelyen a párt január 15-én kibocsátandó felhívásáról tanácskoztak.

A földművespárt ülése

Beogradból jelentik: Csütörtökön és pénteken a földművespárt központi bizottsága (a képviselő frakció) Beogradban ülést tartott, amelyen Szerbiából és a Vajdaságból csak 16, a többi tartományokból kb. 50 delegátus vett részt. A boszniai szervezetek nem képviseltették magukat, de bejelentették, hogy eleve alávetik magukat a hozandó határozatoknak.

A péntek délelőtti ülésen a pártkasszáról, délután a választási kiáltványról tanácskoztak. Jelöléseket a központi bizottság nem végzett, hanem azt a helyi szervek hatáskörébe utalta. Az ülésen élesen elítélték az *Avramovics*-csoport akcióját.

Egyidejűleg Velika-Planán a *bal-szárny* is kongresszust tartott, amely a hírek szerint nagyon lelkes hangulatban folyt le. Az összes volt képviselőket, akik a jobbszárnyhoz tartoznak, a pártból kizártnak nyilvánították.

A vajdasági választói bizottságok elnökei

A választói törvény értelmében az egyes választókerületekben a választásokat a választási főbizottságok vezetik, amelyeknek elnökeit az Állami Bizottság nevezi ki, tisztsége pedig a kerületben lévő b-

vezetői. Tegnap jelentették, hogy az Allami Bizottság kinevezte az ország 56 választókerületébe a főbizottságok elnökeit.

A választási választó-kerületekbe a következőket nevezték ki:

Subotica — *Metkevics Joca dr.* a hétszemélyes tábla bírja.

Novisad — *Petrovics Vladiszlav dr.* a novisadi semmitőszék bírja.

Velikibecskerek — *Lacics Henrik,* hétszemélyes táblai bíró.

Pancevo — *Rosics Makszo dr.* államtanácsos.

Sombor — *Fijalka Emanuel,* szarajevói bírói tanácsos.

Ujból megdrágultak a gyógyszerek

Uj egységes árszabás az egész ország területére

Az óriási gyógyszerdrágaság már eddig is a legsúlyosabb gondok elé állította a szegény beteget. Ha a helyzet már eddig is súlyos volt, akkor most még sokkal rosszabbá válik, mert az alig néhány hónapja történt áremelkedést most újabb gyógyszer-drágulás követi.

A suboticei gyógyszerészek pénteken kapták meg a gyógyszerészegyesületek útján a közegészségügyi minisztérium új gyógyszer-árszabását, amely először állapítja meg a gyógyszerek árát egységesen az egész országra nézve, míg eddig különböző árak voltak érvényben az ország különböző részein.

Az új gyógyszerárszabás szerint a gyógyszerek nyersanyaga átlagosan 25-30 százalékos újabb drágulást mutat. Csak az aránylag igen kisszámú belföldi nyersanyag ára változatlan, az importáltak valamennyien megdrágultak.

Még sokkal nagyobb mértékben emelkedtek a külföldi gyógyszerkészítmények, elsősorban a Németországból importált gyógyszerek, amelyek közül a rekordot a *kinin-készítmények* tartják, amelyek 100 százalékos drágulást mutatnak. Átlagosan 50 százalékos áremelkedés észlelhető a *jód, morlin* és *kokain-*

készítményeknél is.

A munkadijak ez alkalommal nem drágultak meg, miután ezeket az októberi árszabás emelte fel száz százalékkal.

A gyógyszerárak újabb lényeges emelkedésének főoka abban keresendő, hogy a német gyógyszerészeti gyárak, amelyek a jugoszláviai piacot ellátják, a márka rohamos esése óta a jóvalutájú külföld számára horribilis módon emelték az árakat. Ezenkívül nagyon drágítja

a gyógyszereket a magas vám és a szállítás egyre fokozódó költsége is és nem utolsósorban az a *lánckerkedelem*, amely a gyógyszerekkel kifejlődik. A kisebb gyógyszertárak csak heted vagy nyolcad kézből tudják beszerezni a drágább gyógyszereket, amelyekből csak kisebb mennyiséget tudnak raktáron tartani.

Akárhogy is van, nagyon elszomorító a gyógyszerek mértéktelen drágulása, mert az a közegészség újabb hanyatlását vonja maga után.

A szuboticei demokratapárt egységes az Or-Ju-Ná-val

Szuboticán is folynak tárgyalások a nacionalista blokk megalakításáról

Novisadi jelentések alapján ismeretesek azok a tárgyalások, amelyek a demokratapárt kezdeményezésére egy új nacionalista blokk megalakítása érdekében folynak. A novisadi demokratapárt és az ottani *Or-Ju-Na* között már megegyezés jött létre ebben a kérdésben.

A nacionalista blokk megalakítására vonatkozó tárgyalások Subotícán is megindultak. A *Bácsmegyei Napló* munkatársa erről a kérdéssel beszélgetést folytatott a helyi pártok vezetőivel és a nyilatkozatokból érdekes módon tükröződik vissza az egyes pártok jelenlegi mentalitása és a választásokat megelőző hangulata.

A suboticei demokratapárt egyik vezetője a következőket mondotta munkatársunknak a nacionalista blokk megalakítására vonatkozó tárgyalásokról:

— A suboticei demokratapárt és az *Or-Ju-Na* szintén megkezdte már a tárgyalásokat a nacionalista blokk megalakításának előkészítésére. *Mi bennünk megvan a hajlandóság, hogy egy ilyen blokkban egyesüljünk a többi olyan párttal,* amely az alkotmány alapján áll. Minden attól függ, hogy milyen eredménnyel végződik a novisadi tárgyalások, mert mihielyt ott megalakul a nacionalista blokk *azonnal belép az új alakulatba* egy *suboticei demokratapárt, mint az Or-Ju-Na.* Erre vonatkozólag csak a szükséges utasítást várjuk és teljes öntudattal állapíthatjuk meg, hogy *ndünk egy a demok-*

ratapárt, mint az Or-Ju-Na szervezetében olyan a legyelem, hogy minden utasításnak eleget teszünk.

Amint a nyilatkozatból kitűnik, a demokratapárt és az *Or-Ju-Na* között Subotícán teljes az egység. Nem így fest azonban a helyzet a radikális pártban, ahol *bizonyos idegenkedéssel nézik az új nacionalista blokk alakulását.* Már a tárgyalások elején megállapította a novisadi radikális párt is, hogy nem tartja szükségesnek az új alakulat létrehozását és ugyanilyen a vélemény a suboticei radikálisok részéről is, akik *bizonyos választási előkészítő szervezetet gyanítanak az új nacionalista blokkban.*

A radikális párt suboticei szervezete részéről kijelentették munkatársunk előtt, hogy a párt nem folytat ugyan tárgyalásokat a nacionalista blokkban való részvételét illetően, azonban *sulyt helyez arra, hogy a jövőben a saját pártjához tartozó iljuság tagjai is beiratkozzanak az Or-Ju-Na-ba, hogy ellenőrizhessék annak működését és a radikális párt is tisztában legyen annak céljaival.* A radikális pártban ugyanis attól tartanak, hogy a demokraták a választási harcban a radikálisok választási agitációját a nacionalista iljuság segítségével akarja megakadályozni, ha kell terrorral is, mint az néhány helyen már meg is történt. A radikális párt részéről elhangzott nyilatkozat szerint a párt mindent el fog követni az ilyen törekvések ellensúlyozására.

Leszállítják a szuboticei kövezetvámot

Győzött a kereskedők álláspontja

A felemelt suboticei kövezetvám-tarifa ellen megindult akcióról már beszámoltunk. A kereskedőknek a főispánnal küldött sérelmes előterjesztett kérelme alapján pénteken délelőtt a városháza kis tanácsstermében ankét volt ebben az ügyben.

Az ankétan *Pletkoszits András dr.* főispán-polgármester elnökölt, a tanács részéről *Lepedát Illés* pénzügyi tanácsos és *Szuvajdzsics Sándor* főszámvevő, a Lloyd részéről pedig *Damjanovics Milán* titkár, *Eisler Zsigmond,* *Pollák Lajos,* *Hercog Ármán,* *Komor Géza,* *Mednyanszki Mita,* *Balog Arnold,* *Lederer Emil,* *Gábor Béla,* *Gyorgyevics Milorad,* *Krausz Lajos,* *Hercog László,* továbbá a *Heuduska* és *Hermann* és a *Rosenfeld Testvérek* cég tulajdonosai vettek részt.

A kereskedők kifejtették a felemelt kövezetvám-tarifa sérelmes voltát. Az értekezlet sorra vette valamennyi árucikk részére megállapított kövezetvámot. Megállapítást nyert az ankétan, hogy az új kövezetvám különösen a gabonaneműkre nézve sérelmesen magas, amiért is a tanács elhatározta, hogy ezentul *csak a buza beszállítása után kell kövezetvámot fizetni,* feldolgozott állapotban, a liszt szállítása után nem kötelező a kövezetvám, hogy így ugyanazt az illetéket ne kelljen kétszer megfizetni egy cikk után. A helyi malmok védelme érdekében még elhatározta a város, hogy *az itteni malmok örleményeire nem vet ki kövezetvámot,* míg az idegenből szállított liszt után meg kell fizetni a vámmilletéket.

Ezen legfontosabb engedményeken kívül is, úgy döntött a tanács a szakértők meghallgatása után, hogy *a kövezetvám-tarifának majdnem minden tételét leszállítja az ujévi emelés előtti tarifát megközelítő összegre.*

Igy tehát a kereskedők mozgalma győzelemmel fejeződött be. Kereskedő körökben meg vannak vele elégedve. A tanács szombati ülésén fogja megállapítani az új kövezetvám tarifáját.

Problémák a mai kultúra köréből

A létűnt kor eszményei

Az a fényes szinte szemképráztafó kultúra, amelyet a szabadság igénye alatt a 19. század hozott létre, olyan eszméken és eszményeken nyugszik, amelyek a régebbi körökben ismeretlenek, vagy amennyiben nem voltak teljesen azok, a kellő módon érvényre nem juthattak. Azok az ideák és eszmények nem egy csapásra, mintegy készen állottak elő a szabadság kultúrájában, hanem a küzdelmek és a fejlődés szerint tagozottan és időszakonként. A renaissance alatt még homályosan, de már megjelenik az *ember-eszme* s e nagy történelmi mozgalmat is azért hívják humanizmusnak, mert egész kultúrája az ember-idea kibontakozásával fonódik össze. A felvilágosodás korában az uralkodó embereszmé mint *társadalmi szabadság* tűnik fel s nyilatkozik meg a jobbagyság felszabadításában; míg a 19. században a politikai vonatkozások nyomulnak előtérbe a lassanként kifejlődő demokráciában.

A sorban felvonuló szabadság-eszmék és eszményeket eleinte alig vizsgálták tudományosan. Az elméletirők csak a 19. században állottak elő s dolgozták fel az új eszméket minden vonatkozásukban s fejtették ki végső alapjukat a *szabadság erkölcsi eszményeiben.* Ezen nyugosznak a többi eszmék s eszmények. *Mintthogy* általános természetűek,

kizárnak minden felfogást, amely az embereket a vallás, az egyház, a társadalmi osztályok és nemzetek szerint itéli meg. Az ember mindegyik fölött ember, számára csak egyetlen igazi, emberi erkölcs lehet, amelynek alapja az egyetlen igaz és jogos *ember-idea:* mert emberek vagyunk valamennyien, lényegben egyforma lelki berendezéssel s egyforma általános lelki szükségletekkel és célokkal. Ezeket az eszméket foglalta egybe lapidaris fogalmazásban: a *szabadság, az egyenlőség és a testvériség* jelszavaiban.

E felfogás tantételeit mindannyian ismerjük. Az egész erkölcsi eszmé a *lelküismereten* nyugszik, illetve annak belső szabadságán, amelynek a fokától függ ismét az összes etikai cselekvések erkölcsi önállósága. A lelküismeret tartalma a jó s ehhez kell igazodni az összes életviszonyoknak. Nélküle nincs érdem, nincs bűn, nincs kötelesség. A liberalizmus minden más erkölcsi eszméje ezen nyugszik, tehát a *személyiség* is. Az ember önálló etikai egyén, önálló egyéni és társadalmi céllal.

Az *igazság* eszménye értelmi kötelességeket foglal magában. Belőle következik a művelődés kötelessége is, ami a haladás és tökéletesedés eszméjét zárja magában. Az embernek művelődnie kell, hogy magában kifejthesse az embert, a humanitást, a mi által az egyes az emberiség képviselőjévé válik.

Az *igazságosság* az előbbi eszménynek társadalmi formája, s azt

jelenti, hogy minden felebarátunknak meg kell adni a magáét: anyagilag, szellemileg, erkölcsileg egyaránt s maga után vonja a másik iránti türelmet és a tulajdon szentségét. Az embernek kötelessége ugyan, jövedelem után törekedni a maga fenntartása végett s a gazdasági verseny ebben senkit sem akadályozhat.

A *szolidaritás* társasági eszmény. Tartozunk egyek lenni azzal a társadalommal, amelyben élünk. Hazafiasan érezzük, de nem feledkezünk meg más népekről sem, amelyek mint népek egymásközt, szintén egyenlők s együtt etikai alapon a népek szövetségének tagjai. Ehhez kapcsolódik a demokrácia eszménye a nemzeti önállóságról a szuverenitástról szóló tan s általában a demokratikus politikai eszmények.

Utolsó erkölcsi eszmény a *testvériség* eszménye, amely voltaképpen az egyenlőség erkölcsi tartalma. Az egyenlőség alapján véve csak forma, a belső lény — a testvériség, a szeretet s a belőlük folyó kötelességek teljesítése, ami nélkül minden egyenlőségi tan üres és veszedelmes.

Ezek az etikai eszmények együtt alkotják a *szabadelvűség erkölcsi tartalmát.* Megvalósítására iparkodott a liberális politika s egész kulturális rendszere s a nagy eredmények az erkölcsi tartalom nagy értékére vallanak. Benne foglaltatik minden szabadság-etikai eszményünk, kivéve a vallás-erkölcsöket, amelyek a liberalizmus, erkölcsi fi-

lozójája kezdetben tökéletesen kizárt magából, ami a felekezeti álláspont egyoldalúságát tekintve igazoltnak látszott; de nem volt igazolt általános vallási szempontból, mert a vallás is az emberi természetből fakadó érzés és az általános erkölcsi eszményekre befolyást gyakorol. A szabadelvű erkölcs tanok egy része a vallás etikai vonatkozásait a rendszerbe bele is foglalta.

Ha a mai kulturális problémákat ismerni akarjuk, a szabadság etikai eszményeit ismernünk kell. Először is nélkülök senki sem fogja megérteni a *19. század kulturáját.* S nem lehet megérteni nélkülök a *jövendő alakulást* sem és bizonyos, hogy nemcsak a további fejlődés belőlük indul ki, hanem a további összeüt-közéseknek, a további harcoknak is ők lesznek az utmutatói. S végül a szabadelvűség éppen úgy mint minden más kulturális irány, amely a 19. században élt, a kulturális küzdelmekből kivette a maga részét s *erkölcsileg felelős* a mai viszonyokért valamint a még ezután beállható következményekért. A felelősség mértéke, hármely fórum kívánja azt, — elsősorban a tudományos történetírás fogja kívánni — csak úgy állapítható meg, hogy az eszmények középpontjába a szabadelvűség ideáljait állítjuk, a küzdő feleket pedig velök szemben sorakoztatjuk. A személyi felelősséget ettől függetlenül minden esetben külön kell megállapítani.

Toncs Gusztáv.

A radikális párt

választási agitációja a Vajdaságban
A jelöltek kara

A radikális párt a Vajdaság bácskai kerületeiben folytatja a választási agitációt. A hivatalos jelöléseket még nem ejtették meg, de már egész sereg jelölt neve került forgalomba.

A hódási kerületben két radikális párti jelölt van: dr. *Lalosevich* János sombri ügyvéd és *Markovics* Gilisa novisadi tanár.

Az *obecsei* kerületben hír szerint az eddigi képviselő, dr. *Prodanovic* Zsarkón kívül dr. *Sijasics* Jánost és dr. *Doroszlavacski* Mitát jelölik. Mind a három jelölt orvos. Hogy közülük ki lesz a hivatalos jelölt, azt a radikális párt novisadi értekezlete fogja majd elhatározni.

Titelen az eddigi képviselő, *Vilics* Márkó beszámolót tartott tegnap. A gyűlésen felkérték Vilicset, hogy vállaljon továbbra is mandátumot. Vilics ezt megígérte.

A *mitrovicai* kerületben a radikálisok értekezletet tartottak, amelyen *Protics* híveit kizárták a pártból.

A novisadi radikálisok és a szlovákok vezetői között tovább folytatódna a tárgyalások a két párt együttműködése érdekében. Szlovák részről kijelentették, hogy ők támogatni fogják a választásokon a radikálisokat, akik e támogatás ellenértékéül hajlandók egy szlovákot jelölni a hivatalos listán. Ez a szlovák jelölt vagy dr. *Micsatek* Lajos, vagy *Mudron* János lesz.

Abánsági tüdővész elleni liga akciója

A Becskereken nemrég megalakult tüdővész ellen küzdő bánsági Liga rövidesen nagyszabású programot akar megvalósítani. Első sorban meg fogja szervezni a vidéki alosztályait, minden nagyobb községben fiókokat állít föl és akciót indít, hogy valamennyi község költségvetésében nagyobb összeget fordítson a tüdővész elleni küzdelemre. A községekben ezenkívül bizottságokat fognak választani, amelyek társadalmi úton gyűjtést indítanak az akció céljaira.

A Liga ezenkívül huszonötgyás diszpanzért fog felállítani Becskereken. Erre a célra a *Miasszo* nyunkról elnevezett iskolánövérék rendházának becskerek villáját kívánják megvásárolni, amit az apácarend egy millió koronáért ajánlott fel a Ligának. Az egyesület a vidéki fiókok megszervezése és a diszpanzér felállítása ügyében hétfőn délután félöt órakor ülést tart a becskerek vármegeyház nagytermében.

A rémhírtérjesztők ellen

Nem mozgósít a kormány

Az utóbbi idők fenyegető külpolitikai eseményeinek hatása alatt kialakult háborús atmoszféra következtében a legkülönböző rémhírek keltek szárnyra az ország lakosai között. Ezek a rémhírek azt próbálták elhíttetni, hogy a kormány háborúra készül és már mozgósította is a csapattesteket, amelyek részben az olasz, részben a magyar határra vonulnak, hogy azt az állítólagos támadó szándékot, amelyet ezek az államok Jugoszlávia ellen ellen mutatnak — elhárítsák és föltartóztassák.

Egyes beogradi lapok tenden-

ciózus harcias lármájukkal máról-holnapra az ország lakosainak nagy részét megrémítették. A Vajdaságban épügy, mint az ország egyéb vidékein érthetetlen izgalom keletkezett, amelyet a kormány most — mint értesülünk — igyekszik leszerelni akként, hogy a rémhírtérjesztők ellen a legszigorubb büntetés kiszabására utasította a főispáni hivatalokat.

A görögök megszállták Drinápolyt

A szövetséges hatalmak tiltakoznak a görögök hadikészülődései ellen

Mig a törökök és görögök a szövetséges hatalmakkal Lusanneban a békéről tárgyalnak, Athénban a görög kormány előkészületeket tesz az újabb háborúra. A görög hadsereget sikerült már részben reorganizálni és harcképesé tenni, — csupán a tüzérségi felszerelés pótlása megy nehezen. Ennek ellenére a görög csapatok most ismét kísérleteket tesznek, hogy az európai területeken próbálják a Kisázsiaiban szenvedett vereséget ellensúlyozni és a vitás tráciai részekben fegyveres erővel prejudikálnak a keleti konferencia határozatának.

Athéni jelentések szerint a görög csapatok csütörtökön megszálltak

A novisadi főispáni hivatal csütörtökön ugyanis távirati utasítást kapott, amelyben a kormány megcáfolja a mozgósításról elterjedt híreket és felszólítja ennek publikálására. Egyben szigoruan elrendelie, hogy a rémhírtérjesztők ellen hatékony intézkedéseket foganatosítson.

Ez az intézkedés talán megfogja fékezni a rémhírtérjesztőket s biztosítja a lakosság nyugalalmát.

Drinápolyt. A görögök Korovacsnál ellenállásra találtak és harc fejlődött ki a görög és török csapatok között, amely a görögök győzelmével végződött. Drinápoly francia parancsnoka tiltakozást intézett emiatt az athéni kormányhoz, de eredmény nélkül.

Franciaország athéni képviselője, *Marcilly* a szövetséges hatalmak nevében demarsot nyújtott át Athénban a görög kormány katonai intézkedései miatt, amire a görög kormány kijelentette, hogy Görögországnak nincs támadó szándéka és a rendszabályokat kizárólag az ország területi épségének biztosítása végett léptették életbe.

Beogradban tárgyalnak

a kisantant képviselői

a magyar kormányhoz intézendő együttes jegyzékről

Mint Beogradból jelentik, a beogradi, prágai és bukaresti külügyminisztériumok közt állandó tárgyalás folyik azokról a lépésekről, amelyeket a kisantant államai a magyar kormány magatartásával szemben terveznek. Csehszlovákia és Románia beogradi képviselői pénteken felkeresték *Nencics* külügyminisztert és felkérték, hogy mielőbb tanácskozássra hívja össze a kisantant államainak megbízottait az együttes akció megindítása végett. A kisantant együttes jegyzéket fog átnyújtani a magyar kormánynak, amelyben garanciákat követelnek arra nézve, hogy Magyarország nem tesz kísérletet a béke megbontására.

Beogradi jelentés szerint a nagyantant megbízottai közt is tanácskozások folynak a magyar kérdéssről és azt kívánják, hogy a nemzetközi ellenőrző bizottság április 15-ikéig hosszabbítsa meg budapesti tartózkodását.

Prágából jelentik: A cseh koalíciós pártok tizes tanácsa konferenciát tartott, amelyen *Udrzal* honvédelmi miniszter közölte, hogy a katonai szolgálat tekintetében könnyítéseket fognak életbeléptetni. A honvédelmi miniszter ezután kijelentette, hogy *Csehszlovákia a magyarországi események miatt kénytelen nagyobb katonai erőket készletben tartani.*

A prágai „*Csas*” vezércikkben foglalkozik a magyar kérdéssel és a következőket írja:

*A világ egyetlen államában sincs annyi titkos és nyílt harci szervezet mint Magyarországon és nincs egy ország sem, amelynek állami igazgatásában annyi felelőtlen személy és kalandor venne részt. A lap foglalkozik *Behlen* miniszterelnöknek a legitimista pártvezetőkkel folytatott tanácskozásaival és ebből*

valamint egyes budapesti lapokban állandóan megjelenő irredenta szellemű cikkeiből arra következtet, hogy: 1. a magyar közvélemény nem adja föl a revans reményét, 2. a katonai szervezetek a török példán felbátorodva, harcra készülnek. E terv érdekében — írja a *Csas* — a magyar kormány állandóan bujtogatja a cseh szlovákiai szlovák és szláv lakoságot, mert a jóvátételi válságot és a német-francia konfliktust jó alkalomnak tartja a felvonulásra.

Ujabb magyar-román határincidensek

Tegnap számoltunk be egy magyar-román határ incidensről, amelynek Budapestről érkezett cáfolatát is közöltük. Ma román forrásból újabb két határincidens hírét röptették világnak.

Mint Bukarestből jelentik, a katonai hatóságok jelentést küldtek a hadügyminisztériumnak arról, hogy Nagyvárad közelében reguláris magyar osztagok átlépték a határt és harcba léptek a román határőrséggel. A harc három óra hosszat tartott, végül a magyarok visszavonultak. A halottak és sebesültek száma még ismeretlen.

Egy másik magyar osztag megint Arad közelében igyekezett betörni. Ennek az osztagnak 80 tagja volt és tisztek vezetése alatt állott.

A román kormány úgy a magyar, mint a szövetséges hatalmak diplomáciai képviselőinél tiltakozást jelentett be, egyelőre nagyon békeszerető értelemben, bár a határ mentén továbbra is magyar csapatösszevonásokat észlelnek. A román kormány be akarja várni azt a nyilatkozatot, melyet a magyar kormánnytól kért, mielőtt további lépésekre szánná magát.

Az egészségügyi miniszter Novisadon

Nyilatkozott a magyarok és a radikálisok közti tárgyalásokról

Mint megirtuk, dr. *Miletics* Szlávko közegészségügyi miniszter Novisadra érkezett. A miniszter utazása hivatalos jellegű s elsősorban az a célja, hogy a vajdasági közegészségügyi helyzetet tanulmányozza, azonban nem volnának igazi választások a márciusiak, ha a választási láz meg nem kapná a minisztert is. *Miletics* miniszter is nyilatkozott Novisadon az aktuális politikai kérdésekről. Arra a kérdésre, hogy mi lesz a magyarok választójogával, utalt a már kiadott rendeletre, amely szerint a magyarokat hivatalból fel kell venni a névjegyzékbe. Ez a rendelet, — mondotta, — nem intézkedik arról, hogy a január 31-ig felvett választók szavazhatnak-e a márciusi választáson. A miniszter szerint bár vannak olyan vélemények is, hogy csak a jövő választáson szavazhatnak, a törvény helyes értelmezése szerint a március 18-iki választáson azok, akiket január 31-ig felvesznek a névjegyzékbe.

Nyilatkozott a miniszter a Magyar Párt és a radikálisok közötti tárgyalásokról. Kijelentette, hogy tudomása szerint azok folyamatban vannak s jó eredménnyel kecsegtetnek.

Itt írjuk meg, hogy a radikálisok subotica lapja, az újonnan megjelent *Bacvanin*, mai számában megírja, hogy a megegyezés szerint a

Magyar Párt a subotica és a sombri kerületben önálló listával lép föl, a Vajdaság többi kerületeiben a radikális pártot támogatja.

A Magyar Párt elnöksége még erről a megegyezésről nem adott ki közlést.

Letartóztatást és személymotozást

végeznek a sentai nacionalisták

Verekezés az Eugen-kávéházban

Sentáról jelentik: Csütörtökön éjjel fél kettőkor Sentán a nacionalisták két sentai polgárt inzultáltak és letartóztattak.

A városszerte nagy feltűnést keltő eset a következőleg játszódott le:

Weiber Károly dr. ügyvédjelölt és *Benedek* Andor kereskedő az »Eugen«-szálloda kávéházában egy asztalnál üve beszélgettek, amidőn belépett a kávéházba *Krsztanovics* sentai droguista, több nacionalistával.

Krsztanovics odalépett *Benedek* asztalához és kijelentette, hogy tudomása szerint *Benedek* nál revolver van s felszólította, hogy adja át revolverét. *Benedek* kijelentette, hogy nincs nála revolver, amire megmotozták, de nem találtak nála fegyvert. Ekkor *Weiber* Károly dr.-t motozták meg, akinél találtak egy kis kaliberű revolvert.

Erre a nacionalisták rátámadtak a két emberre, őket tetteleg inzultálták, végül pedig kijelentették, hogy le vannak tartóztatva és vitték őket a rendőrségre. A rendőrségnél azt mondták a nacionalisták, hogy azért tartóztatták le *Benedek* és *Weiber* mert szidták a szerbeket.

Beslics rendőrkapitány az államvédelmi törvény alapján indította meg a rendőri eljárást a letartóztatottak ellen, akiket — a nyomozás lefolytatása után — be akar szállítani a subotica ügyészséghez.

A sentai nacionalisták fellépése nyugtalanságot kelt Sentán, annál is inkább, mert az összeesik a meg-

indult választási mozgalmakkal. Az utóbbi napokban ez már a harmadik támadás. Vasárnap Magyar Domokos hírlapíró inzulálták, azután megtámadták az utcán Pillischer földbirtokost, amidőn hazafelé ment és most csütörtökön éjjel történt az Eugen-kávéházbeli támadás.

Szobotica mult évi

egészségügyi statisztikája

A tiszti főorvos a tifusz-járvány elleni küzdelemről

A szoboticai tiszti főorvosi hivatal most készítette el a mult évről szóló egészségügyi kimutatását, amit Pavkovic Milán dr. a közigazgatási bizottság péntek délutáni ülésén terjesztett elő és amelynek az ad különösebb érdekességet, hogy az általánosult tifuszjárvány leküzdéséhez szükséges intézkedésekről is szól.

A hivatalos statisztika szerint 1922-ben Szoboticán a következő megbetegedések történtek: 64 vörheny 15 halálozással, 113 tifusz 16 halálozással, 20 diftéria, 9 desintéria, 23 kanyaró 1 halálozással, 11 orbánc, 6 tetanus, 9 bárányhimlő, 39 számarhurut és 91 ebmarás 1 halálozással. Trachoma fennmaradt 1921-ből 1377 eset, ehhez járult újabb 189 megbetegedés, gyógyult 594, maradt 894 beteg.

A mult évben született Szoboticán 1524 férfi és 1460 nő, míg meghalt 1 évigterjedő kori 711 férfi és 226 nő, 1—7 éves korban 175 férfi és 49 nő, 7 éven felüli korban pedig 1008 férfi és 241 nő, úgy hogy az évi szaporulat 601. A mentők 1049 esetben vonultak ki.

Az évi jelentéssel kapcsolatban dr. Pavkovic Milán tiszti főorvos megállapítja azt, hogy a tifusz-járvány 1922-ben enyhébb volt, mint az előző években, miután a tavalyi 113 megbetegedéssel szemben 1921-ben 124 eset, 1920-ban pedig 160 tifusz-megbetegedés fordult elő.

A tifusz leküzdésére a legsürgősebbnek tartja a tiszti főorvos az utcák fokozottabb tisztántartását és öntözését, nyilvános illemhelyek leállítást, azt javasolja, hogy a gyümölcs, cukorka, sütemény és hasonló kész élelmicikkek utcai árúvitelét tiltsák be.

Csaló biztosítási tisztviselő

Aki szegény embereket károsított meg

A szoboticai rendőrség csütörtökön letartóztatta Adrigán Dénes pécsváradai illetőségű magántisztviselőt, aki legutóbb a Duna biztosítótársaságnál volt Szoboticán alkalmazva és régebbi csalásait, amelyek miatt már többször került a törvény paragrafusaiával összeütközésbe, újabbakkal tetézte.

Adrigán Dénes, aki csak 22 esztendősen legújabb csalásaival csupa szegény embert károsított meg. A Jugoszlávia biztosítótársulat nevében hivatalosolgát, takarítónokot és más alacsonyabbrendű alkalmazottakat akceptált, a gyantatlan szegény emberektől kauciót követelve. Az »alkalmazott« embereket a legnagyobb áldozatok árán is megszerezték a kauciót követelt összeget, amely 1000—2000 korona között váltakozott mindenkor, csak hogy álláshoz jussanak. Tizennégy ilyen esetben fogadott fel jogtalanul Adrigán embereket ugyanarra az állásra, minden esetben felvéve a kauciót és az eltulajdonított összegről nyugtát is adott, amelyre a Jugoszlávia biztosítótársulat volt vezetőjének aláírását hamisította.

A szegény emberek kárára manipuláló csaló most végre a rendőrség kezére került és Adrigán Dénest a rendőrség átadja az ügyészségnek.

Huszonhat milliárd dinár az SHS. királyság adósság-részesedése a volt monarchia tartozásaiból

Mint ismeretes, a jóvátételi bizottságnak a volt Monarchia háboru előtti tartozásainak az utódállamok között való elosztására kiküldött albizottsága a mult hónapban befejezte munkáját és megállapította azt az arányt, amely mértékben ezeket a tartozásokat az utódállamok magukra vállalni tartoznak. Ezt a megállapított arányszámot most a jóvátételi bizottság is elfogadta és ennek értelmében Ausztria tartozásaiból Csehszlovákia 42, Ausztria 36, Olaszország 11 és az S. H. S. királyság 11 százalékot, Magyarország tartozásaiból Magyarország 50, Csehszlovákia 27, az S. H. S. királyság 11 és fél és Románia 11 és fél százalékot tartozik magára vállalni. A határozatot a jóvátételi bizottság még ebben a hónapban közölni fogja az érdekelt államok kormányaiával.

A tartozások felosztásáról szóló jelentésekből nem tűnik ki világosan, hogy ez a felosztás a biztosított, vagy nem biztosított tartozásokra vonatkozik-e. Nyilvánvalóan látszik azonban, hogy csak a nem fundált adósságokról van szó, mint-hogy a biztosított tartozások felosztásánál — minthogy ezek többnyire vasut-adósságok — a vasutvonalak hosszúságának arányát vették volna alapul. A valutát, amelyben a biztosított tartozásokat kell fizetni, a békeszerződés meglehetősen pontossággal szabályozza, ezzel szemben a jóvátételi bizottság jelenlegi határozata ezt a kérdést nem érinti.

Ausztria biztosított háboru előtti

partozásai 2500 millió aranykoronát tesznek ki, míg a fedezetlen járadék-kölcsönök összege 9950 milliárd aranykoronára rug. A címletekből a Magyarországra eső 1350 millió levonásával a régi Ausztriának felosztásra került tartozása 8.6 milliárd aranykorona, a megállapított kulcs szerint tehát — egy aranykoronát a mai árfolyam szerint 18 dinárra értékelve, — az S. H. S. királyságra 17.028 millió dinár tartozás esik.

A régi Magyarország háboru előtti tartozásainak összege 6 milliárd aranykorona, amiből 1.15 milliárd aranyjáradék. Ebből Jugoszlávia tartozás-részesedése 530 millió aranykorona, ami 9 milliárd 540 millió dinárnak felel meg.

A volt Monarchia két államának tartozásaiból tehát az S. H. S. királyság 1.476 millió aranykoronát, a mai értékben körülbelül 26.568 millió dinárt tartozik magára vállalni.

A részesedést megállapítása a st. germaini békeszerződés 203-ik szakasza értelmében történt, amely előírja, hogy a tartozásokat az érdekelt államok pénzügyi és gazdasági teljesítőképességének arányában kell felosztani. A számarány megállapításánál azonban nem vettek részt az érdekelt államok képviselői, miért is Csehszlovákia a határozat revízióját és a reá eső kulcs-szám leszállítását kívánja. Hír szerint a beogradi kormány is csatlakozni fog Csehszlovákia álláspontjához és szintén csökkenteni akarja a terhére megállapított tartozás-részesedési arányt.

A január 31-ig kiigazítandó listák alapján ejtik meg a választást

Az igazságügyminiszter hivatalos törvényértelmezése a választójogi törvény félremagyarázott szakaszairól

A magyarság választójogiáért folyó küzdelem, úgy látszik, utolsó fázisához érkezett. A kormány hosszú huza-vona után kiadta azt a rendeletet, amely nem hogy több kétséget azíránt, hogy a magyarok január 31-ig fel kell venni a névjegyzékekbe és hogy választójogukat a márciusi választásokon gyakorolhatják is.

Eddig már három belügyminiszteri rendelet kötelezte az összeíró hatóságokat arra, hogy a nemzeti-ségi választópolgárokat felvegyék a névjegyzékekbe. A hatóságok ezeket a rendeleteket nagyon kevés helyen hajtották végre. Az új belügyminiszter rendelete mostanában érkezett meg a hatóságokhoz és remény van rá, hogy ezuttal végre is hajtják azt.

Minthogy azonban a belügyminiszter rendelete a bíróságokat nem köti, félő volt, hogy egyes bíróságok nem fogják elismerni a január 6-ika után felvett választópolgároknak azt a jogát, hogy a választásokon résztvehessenek.

Ezért a belügyminiszter az igazságügyminiszterhez fordult, hogy a választójogi és a választói névjegyzékekről szóló törvény megfelelő szakaszainak hivatalos törvényt magyarázatot adjon. A minisztertanács felhatalmazta Markovic igazságügyminisztert a hivatalos törvényértelmezésre, aki azt közölte is a belügyminiszterrel.

A hivatalos értelmezés így hangzik:

Hivatkozással a választói névjegyzékekről szóló törvény 2. szakaszára, amely szerint »a községi bíróságok« (előjáróságok) hivatalból kötelesek minden évben január 1-től 31-ig bezárólag végrehajtani ezeket a (választói) névjegyzékeknek kiigazítását, felvéve azokba mindazokat a személyeket, akiknek választójoguk van és addig nem voltak felvéve...», az igazságügyminiszter a belügyminiszter megkeresésére értelmezte az említett törvény 12. szakaszát, hangsúlyozva, hogy a 12. szakaszban csak azokról a kiigazításokról van szó, amelyeket egyesek kérelmére a választásokat elrendelő rendelet kibocsátásától számított 15 nap alatt kell végrehajtani, nem pedig a hivatali kötelességből végrehajtandó kiigazításokról.

Az igazságügyminiszternek ezt az értelmezését még megerősíti az említett törvény 13. szakaszára való hivatkozás is, amely kimondja, hogy a hivatalból történő kiigazítást csak akkor nem lehet végrehajtani, ha a választások napja január 1-től február 25-ig terjedő időre esik, ami a jelen esetben nem úgy van, minthogy a választások március 18-ára esnek. A hivatalból köteles kiigazítás határnapjára nézve tehát, amelyről a 2. szakasz szól, a választásokat elrendelő ukáz kibocsátásának napja.

Ez értelmezés alapján a belügyminiszter valamennyi vajdasági hatóságnak újabb rendeletet

küldött, hogy a névjegyzékekbe vegyék fel a magyarokat és németeket.

Elégtétellel állapítjuk meg, hogy az igazságügyminiszteri értelmezés mindenben teljesen fedi azt az álláspontot, melyet a Bácsmegyei Napló az első pillanattól kezdve a szóbanforgó törvénytárgyak felremagyarázásaival szemben elfoglalt.

A kormány autentikus törvény magyarázata után nem lehet kétséges az sem, hogy a választási bizottságok annak értelmében fognak eljárni. A választásokat nem a bíróságok, hanem bírőkből álló választói bizottságok vezetik. Ezekre nézve a kormány hivatalos törvény magyarázata irányadó.

E bizottságoknak elnökeit az Állami Bizottság nevezte ki s mint tegnap jelentettük, az Állami Bizottság már magáévá is tette ezt az álláspontot a magyarok választójoga ügyében.

Gyóni Géza ismeretlen versei

Egy krasznajorszki orosz urileány örzi az értékes gyűjteményt

Marosvásárhelyen lakik Sipos László iparművész, aki sokáig élt kint orosz fogságban. Gyóni verseinek sorsáról a következőket mondja el:

— Csak nemrégem érkeztem haza orosz fogságból. Különböző helyeken hányódtam vetődtem, miglen Krasznajorszkba kerültem. Mikor odaérkeztem: Gyóninak már csak az emléke élt az ottani fogolytáborban. Bár személyesen nem adott szerencsém megismerni, mégis engem ért az a megtiszteltetés, hogy ha a kétséges körülmények miatt nem is hozhattam haza Gyóni kézírásos kötetét, de biztos helyen helyeztem el azt, arra az időre, amikor békés uton-módon újra aramegyek vagy közülük akárki is elhozza a kétségtelenül értékes versgyűjteményt.

Kinél vannak a versek?

— A gyűjteményt tulajdonképpen nem én kaptam kézhez megörzés, illetőleg hazaszállítás végett, leg-alább is a versek lemásolójától közvetlenül nem, hanem az kézről-kézre került, míg hozzámjutott. Egyed Géza tanító másolta le Gyóninak mindenik versét, melyet a költő a ságban írt, de ő korábban hazaindulhatott s minthogy semmiféle írásos dolgot nem vihettek magukkal a foglyok, ennél fogva átadta azt Dobay Tibor újságírónak — aki jelenleg a Nap munkatársa Budapesten — hogy őrizze meg a verseket s a mikor ő is hazafelé jöhet: hozza magával, ha akkor már lehetséges lesz.

— De Dobay sem hozhatta magával, tehát átadta nekem az előbbi utasítással. Őszinte sajnálatomra azonban én sem hozhattam magammal, mert még akkor sem lehetett írásos dolgokat magunkkal hozni, amikor magam jöttem. Még az oroszországi ivnagységben forgalomban levő cigarettapapírost is úgy tudtuk magunkkal hozni csak, ha először apró szeletekre vágtuk fel azt. Moszkvában volt ugyan egy, a hadifoglyok hazahozandó irávit cenzurázó hivatal, de nem mertem megkockáztatni a gyűjtemény átadását cenzurázás céljából, mert a vett értesülések szerint a legtöbb írást egyszerűen elkobozták. Már pedig semmiképpen sem tudtam volna elviselni, hogy én bántsam meg Gyóni szellemét műveinek elherdálásával s megrövidítem a magyar irodalmat.

— Mint társaságot kedvelő és

társaságba járó embernek — s ezt Krasznajarszokban megtehettém, mert a Városi Színház díszlettervezője voltam s ennél fogva szabadon járhattam s kellettem — van egy leány ismerősöm Krasznajarszokban: őt kértem meg arra, hogy a gyűjteményt fogadja el és őrizze meg addig, amíg vagy magam arra megyek, vagy valaki más honfitársam közül, vagy pedig, amíg annyira javul a postaközlekedés, hogy olyan módon is el lehet majd küldeni a verseket. A lány szívesen vállalta a kötet megőrzését s magam is biztos helyen tudom nála.

— A leány neve: W. A. Batova, címe: Krasznajarszk, Geszoenája No. 63; Jeniszsejszkiom, Szibéria. Akárki, akármikor is felkeresné a versek ügyében a leányt: csakis az én írásos felhatalmazásomra fogja kiadni a gyűjteményt. Mert így egyeztünk meg. Nála maradtak egyébként fogságban készített vázlataim is, füzetalakban, valamint számos olajképem.

— A száznál több verset tartal-

mazó gyűjtemény Egyed Géza másolása ugyan, de körülbelül 17 verset maga Gyóni irt be a kötetbe. Ezeket a verseket itthon még senki sem látta s így nyomtatásban sem jelentek meg.

— A krasznajarszki Gyóni gyűjtemény címlapja egyébként ez: Gyóni Géza összegyűjtött versei.

Másolta:
Egyed Géza
tanító
1919.

— Örvendek, hogy alkalmam adatott mindezeket elmondani, mert most már itthon is — az illetékesek és az olvasóközönség előtt is — elég tettem a nekem nagyon kedves, de egyben felelősségteljes kötelességemről.

Megköszöntük Sipos László iparművész ur szíves felvilágosítását s mint utbaigazító dokumentumot adjuk a Gyóni költészetét kutatóknak ezt a hiteles forrást.

(f. b.)

Várdaróci hétköznapiak

Baranyai magyarok közt

A baranyai magyarság fajtabeli gazdagsága, gyönyörűen józan mentalitása és erős karakterbelisége Várdaróc községben — a baranyai földnek ebben az eldugott, sarkokban levő falujában nyilatkozik meg legszebben és legkifejezőbben. Tisztavérű magyar kálvinisták lakják, kései unokái azoknak a dacos, hites kálvinista ősöknek, akik meghalni is készek voltak a bibliáért. Amilyen egyszerűek, nemesen tiszták a hitükben — olyanok a hétköznapi robotjában. Öntudatosak, kemények, becsületesek: magyarok izzig-vérig, például azoknak, akik mindenütt megbecsülést szereznek a magyar névnek. Ha találkozik velük, eszedbe jut: ez az a nép, amelyet még az ellenségnek is tisztelni kellett. A magyar karakter reprezentálói, akik a pompás baranyai föld talaján, a tiszta kék ég alatt nemesedtek fajtabeli kincsnek. Kis portájuk mindenkit mindig vendégszeretően befogad. Nem gyűlölnék senki idegent, csak szeretnek azzal az ősi, primitív érzéssel, amely nem ismer mászt, csak: *embert*.

Várdaróc szegény, elhagyott község, nincs se vasútja, se postája. Csupán a jegyzői hivatala van.

A nagy elhagyottságban egyedüli vezetője, tanácsadója, türelmes pástora: Szigeti Károly református lelkész, fiatal ember, zárkózott természetű, lelkes pap, aki nagyszerű, lendületes prédikációval sokszor szerzett már templomi örömet híveinek. Nagyon szeretik. Parochiája a daróciak központja. Ide tér be vasárnaponként mindenki: az is, aki vigasztalást akar és az is, akit a hétköznapi gondjából kell tanácsal kisegíteni.

Mert sokszor megcsik bizony, hogy a várdaróci kálvinistát megakasztja valami gondféle. A falu szegény — és a vidék távol esik a városoktól. A daróciak szorgalmas emberek, de a szorgalomhoz föld is kell, vasút is kell, város is kell, hogy élni, gazdagodni lehessen. Föld pedig nagyon kevés esik rájuk Baranya országában. Ebben a tekintetben a daróciakkal nagyon mostohán bánt a sors, nem úgy, mint a há-

bácskai községgel. A tisztaság meglátszik a házakon is, — a falun, amelyet egy domboldalra épített föl a régi szeszélye és gondossága. A legtöbb ház alacsony, primitív. A legszebb, a legmódosabb köztük Szekszárdy Ferenc bíró uramé, aki a falu leggazdagabb embere.

A várdaróci magyar, mint itt errefelé minden magyar helyen — kulturát kívánó, érdeklődő, figyelmes. »Ehe a szónak, éhe a szépnek« bent él a lelkükben és elviszi őket, ha lehet, a könyvhöz, az újsághoz. Bár igaz, hogy újságot most kevesen járatnak, (ebben megköti, megakadályozza őket részben az izoláltság, részben az, hogy minden fillérük ma kenyérre kell), a biblia szépségein, a zsoltárok élvezetében nevelődött daróciak minden alkalmat megragadnak, hogy a kultúra forrásaihoz jussanak. Megható az az érdeklődés, amivel lesik, várják, hallgatják az idegen beszédét, a friss híreket távoli városokból, a politika eseményeit, a háborús béke szenzációját. Ők, akik ebben a hatalmas, csöndes békességben róják a napokat, csak nagyritkán érnek a világ szívéhez, csak nagyritkán ér el hozzájuk Európa pokoli lármája és üzenete. Várdarócon nem visszhangzik a történelem. Hites kálvinista lakói békében élnek, megnyugodtan, a hétköznapi szürke robotjában, a vasárnapok áhitatában. Gondolhatnánk: boldogok is, akik megmenekültek a világ betegségeitől, a világ dulasától. De nem, a daróci kálvinisták arcát is beborítja valami szomorúság, valami gond. A határtalan vidéken, a fekete baranyai földön is várnak valamit. Politikát? . . . Nem, békét, emberi békét, bibliai békét, olyat, amelyet Jézus prédikált az apostoloknak . . .

PHILATELIA
BÉLYEGKERESÉDES SUBOTICA
SZÉCSI E.

Veszek használt jugoszláv bélyegeket. A forrási bélyegekből csak teljes sorokat kérek, vagy egyeseket a 25 és 50 parás, valamint 1 dináros kivételével. Kijelölöm áratáblátot. 6353

HIREK

•••

NEM FURCSA

Nem furcsa, hogy amikor este méz, ballagsz az utcán, a korzó aszfaltján nyugodtan, diszkréten suhannak el melletted a lányok. Nem furcsa, hogy az ismerősök mosolyogva köszönnék vissza, hogy a villanyreflektorok vakítón égnek a feketeségben, hogy a boltokban türelmesen álldogálnak a segédek és hogy minden olyan, mint rendesen. Nem furcsa, hogy ma is ott ül a bodegás asszony a kosarai előtt — az utcaheresztjén — és hogy a kávéházakba vendégek vannak, emberek — ismeretlenek — akik olvasók szürke közönséggel a pikkolótól kért újságokat. Nem furcsa, hogy a gyerekek verekesznek az árkadok alatt, hogy a rendőr ott posztol megint a szokott helyén. Nem furcsa, hogy csönd van a levegőben, hogy a fiakkerosok alszanak a bakon és a városház órája világít föl a toronyban. Nem furcsa, hogy a Lloyd előtt egy csoport valaki beles az ajtón, hámulja a feherruhás orosz balalajkásokat, akik blazirtan jótsszák a muzsiklélek gyönyörű melódidit. Nem furcsa, hogy valaki azt mondja a mellettelevőnek: holnap találkozzunk, nem furcsa, hogy az a feltűnő asszony, aki ott megy a tuloldalán, bemegy a kapun és visszafordul. Nem furcsa, hogy ilyen érzéketlen, süket a levegő, nem furcsa, hogy két kereskedő vitatkozik a zürichi jegyzésről . . .

Nem furcsa, hogy ilyen csöndes, hétköznapi a suboticiai korzó — amikor a Ruhr-vidék fölött a háború dögheselyűi sivalkodnak . . .

— **Miletics Szvetozár miniszter Petrovácon.** Novisadról jelentik: Miletics Szvetozár egészségügyi miniszter a novisadi radikálisok kíséretében csütörtökön Petrováca ment, ahol agitációs beszédet mondott.

— **Az új földmívelésügyi miniszter hivatalában.** Beogradból jelentik, hogy Supilo földmívelésügyi miniszter pénteken átvette hivatalát. A miniszter az átvétel alkalmával a minisztérium valamennyi tisztviselőjét bemutatatta magának.

— **Miniszterek Subotícán.** Jelentették, hogy Jankovics Velizár közlekedésügyi miniszter január 14-én, vasárnap Subotícára érkezik. Ez a terv változást szenvedett, amennyiben Jankovics miniszter helyett, aki másnemű hivatalos elfoglaltsága miatt most nem jöhet Subotícára, vasárnap ide érkeznek Vukicsevics Velja posta- és távirduügyi miniszter és Zsupanics Nikó tárcanélküli miniszter. Ezenkívül várják Nincses Momcsilló külügyminisztert. A miniszterekkel érkezik Radonics Jován dr. volt nemzetgyűlési képviselő. A vendégek résztvesznek a Pletkocsits András főispán-polgármester tiszteletére rendezendő vacsorán.

— **Rekonstruálják a bulgár kormányt.** Szófiából jelentik: A Sztambulinszki-kormányt rövidesen rekonstruálni fogják, mert Daszkalov földmívelésügyi miniszter lemondásáról. Daszkalov lemondása azért vált szükségessé, mert hir szerint a miniszter gyanús összeköttetést tartott fenn a macedon vezérek gyilkosaival.

— **Vrangel szófiái követe Beogradba költözik.** Szófiából jelentik: A régi cári orosz külügyminisztérium ázsiai osztályának vezetője, aki eddig Vrangelt Szófiában képviselte, elhagyja a bulgái fővárost és Beogradba költözik, ahol az orosz emigráció fontos szerepet szánt neki.

— **A Német Párt szervezkedik.** Novisadról jelentik: A Német Párt a Sombor környékén levő községekben szombaton, vasárnap és hétfőn szervezkedő gyűléseket tart. A gyűléseken résztvesznek dr. Kraft István és Treisz Mihály zombolyai gyárigazgató is a párt több más vezetőjével.

— **A jugoszláv-magyar kereskedelmi szerződés előkészítése.** Budapestről jelentik: A kereskedelmi minisztériumban megkezdtek a jugoszláv-magyar kereskedelmi szerződés előkészítését. A munkálatokhoz meg fogják hívni a gazdasági érdekképviselőket megbízottait is.

— **Szociálista népgyűlés Bajmokon.** Bajmokról jelentik: A képviselőválasztásokat megelőző mozgalmak első jeleként Bajmokon Dedakin Lázár tartott beszédet a szociáldemokrata-párt érdekében a község háza előtt nagy néptömeg előtt. Beszédében erősen ostromozta a kapitalizmust és a radikális és demokratá-pártot, mint a kapitalizmus képviselőit. De a kritikából juttatott a Magyar Pártnak is.

Az idegbajos állam . . .

Az új farsang, a nagy európai árcosból azzal kezdődött meg, hogy az egyik előtáncos, már mint Franciaország levelettel áldott. A franciák most már nem is titkolják hő vágyukat, amely Sedan-óta olthatatlanul és kielégíthetetlenül lobog minden kiskorru és agg francia mellénye alatt: bemasirozni Németország szívébe. Jövendő nézeteltérések, a szénszállások elmaradása mind jól-rosszul kenderőzték kifogások, talán jóhiszemű önműts is, de a valóság az, hogy a franciák nem találják meg lelki nyugalmukat mindaddig, amíg egyszer jól alaposan ki nem tombolja magát beteges, hisztériás bosszúvárásiuk, a megtorlás forró kívánása, amíg el nem következnek a nemzedékeket megülő szenvedély kialszása. A bosszu, igen a bosszu, a vérré és hassá vált bosszu, az anyatejben, a tudat alatt, a templomokban, az iskolákban és a temetőben lakozó bosszu nem távozik el addig a francia test szervezetéből, a francia lélek mélyéből, amíg a két nemzedék által halálosan megkivánt, végzetesen szomjuhozott nagy bemasirozás meg nem történik.

Ez a bemasirozás Franciaország számára történelmi szükségszerűség. És még ennél is több: a nemzeti lélek egyensúlyának visszaszerzése. A meggyógyulás. Franciaország a megváródotok eméjű, az idegbajos államok közé tartozik és csak drasztikus gyógymód segíthet rajta. Olyan új lelkegrázkódítás, amely végre valódi helyrebillentse az őrlingöz vityűtneba félig már agyonhajszolt francia lelket. Vagy egy új könnyű és olcsó triumphus, vagy egy rettenetes kijózanító katonai katasztrófa. Vagy egyik, vagy másik. Bármelyik a kettő közül valószínűleg generációkra kihatón gyógyító hatású volna. Bizony nagy tragédiaja a gyönyörű francia népnek, hogy megváltását csak a saját vagy más nemzet katasztrófájától várhatja csupán.

— **Az ezüst korona nem pénz, hanem áru.** Nagyváradról jelentik: A nagyváradi itélőtábla egy ezüst korona rejtegetés ügyében kimondotta, hogy az ezüst korona ma nem pénz, hanem áru, tehát szabadon adható és vehető. Az ezüst korona ugyanis ma már nem fizetési eszköz, azt fizetésül senki elfogadni nem köteles, tehát nem is lehet más, mint áru.

— **Halálozás.** Mikovics Péter, a Jugoszlavenska Banka cégvezetőtitkárja hosszú betegség után csütörtök éjjel meghalt.

— **A baranyai menekültek gazdasági szervezetének gyűlése.** Beogradból jelentik: A baranyai menekültek gazdasági szervezete január hó 14-én, délelőtt fél 11 órakor, az új Munkás-Otthon helyiségében ülést tart, amelyen fontos gazdasági ügyeket fognak tárgyalni.

Mit szól hozzá?

— Az utóbbi huszonnégy órában aránylag milyen kevés ellentmondó értesítés érkezett a magyarok választójogáról.

— Hogy kell a jelölési listákat kiállítani. Beogradból jelentik: Mint-hogy a jelölő-listák felállítására vonatkozó törvényszakaszokat sok helyütt hibásan értelmezték még a hatóságok is, a minisztertanács határozata folytán az igazságügyminiszter körrendeletet küldött az összes bíróságoknak. A körrendelet hivatalosan kötelező értelmezése a törvény megfelelő rendelkezéseinek és részletesen kioktatja a bíróságokat, hogy milyen jelölő-listákat fogadhatnak el. A jelölő-listákat első helyen a listavezetőt kell megnevezni, utána pedig ábécé sorrendben a közigazgatási járások nevei, tekintet nélkül arra, hogy hány képviselőt választ a kerület. A járás neve mellett feltüntetendő a járási jelölt és helyettesének neve. Ha két járás ugyanazt a személyt jelöli, akkor tekintet nélkül erre a meg egyezésre, mindkét járás neve mellett odairandó a jelölt neve. Ebben az esetben a helyettes is ugyanaz a személy lehet mindkét járásban.

— Ujságíró-főiskola Prágában. Prágából jelentik, hogy ott február 15-ikén ujságíró főiskola nyílik meg, melynek élén Graber egyetemi tanár és Kemicsek, a »Narodni List« főszerkesztője állanak.

— Eljegyzés Dr. Balázs Zoltán ügyvéd Sente eljegyezte Görög Erzsit Osijekről.

— A tót néppárt kivonult a prágai parlamentből. Prágából jelentik: A tót néppárt képviselői elhatározták, hogy elvi okokból eddigi sérelmeik miatt ezután nem vesznek részt a csehszlovák parlament ülésein.

— A bánági román szavazók és — Bratianu. A beogradi »Pravda« szemére veti Grigin és Miloradovics radikális képviselőknél, hogy a bánági román falvakban Bratianu román miniszterelnök nevével agítanak. Így legutóbb Petrovoszelon, a hol 1500 román nemzetiségi szavazó van, az említett képviselők egy népgyűlésen arra hivatkoztak, hogy Pasic megegyezett Bratianuval abban, hogy az összes bánági románok a radikálisokra fognak szavazni.

— A becskerekeli Kadina Sportegylet hangversenye. Becskerekéről jelentik: A Kadina sportegylet szerdán este nagyszerű hangversenyt rendezett a Kaszinó helyiségében. A hangversenyen Herzog Lilly, Rubin Böske és Herzog György zongorajátékával, Kolos Janka hegedűjátékával és Edelmann Etus zongorakíséretével nagy sikert aratott.

— Dollárokat sikasztott. Novisadról jelentik: Nesics Gyóka palánkai lakos a múlt évben hazajött Amerikából. Néhány amerikai ismerőse hazautazáskor megkérte, hogy itteni rokonai számára hozzon haza néhány dollárt. Nesics átvette a pénzt — közel 1300 dollárt — de itthon nem adta át a rokonoknak, a kik emiatt följelentették. Ügyében most tartotta a tárgyalást a novisadi törvényszék, amely Nesicset egy évi börtönrre ítélte.

— Betörések Suboticán. Az utóbbi időben nagyon elszaporodtak a betörések a külvárosokban. A jelek szerint szervezett betörőtársaság hajtja végre a sorozatos betöréseket, mert mindegyiket hasonló módszer szerint hajtják végre. A betörők a kis házak alacsony utcai ablakát benyomják, az ablakot felnyitják és behatolnak az utcai szobába, ahol mindent összeszednek, ami kezügyükbe akad és ugyanazon az úton távoznak. A lakók a téli hónapokban rendszeren az udvari szobában alszanak. A betörők így zavartalanul dolgozhatnak a lakatlan utcai szobában. A rendőrség gyakori őrzésként kiküldésével elejét vehető a betörők további munkájának.

— Lelőtte a haragosát. Becskerekéről jelentik: A torontálmegyei Dobrica községben szerdán este Rulov Száva dobriai földműves zvecsár-ünnepélyen volt Velemer Dragumil földművesnél. Éjfélkor hirtelen lövés dördült el az ablak alatt és Rulov fején találva összesett. A golyó Rulovnak egyik szemét kivitte és a másikat is súlyosan megsértette. Súlyos sebesülésével a pančevoei kórházba vitték. A nyomozás során megállapították, hogy a merényletet Drdanzki Misa jómódu debriai földműves követte el, akivel Rulov szerdán délután összeveszett. A csendőrség Drdanzkit letartóztatta, aki bevallotta tettét. A merényletet a pančevoei ügyészség fogházába szállították.

— Felhívás. A vojvodinai nyugdíjasok szövetsége választmányának tagjait ezúton felhívom, hogy január 15-én délután 5 órakor a Wilsonova-utca 34. szám alatti irodájában tartandó választmányi ülésen megjelenni sziveskedjék. A vezetőség nevében: Alapfy Gyula főellenőr.

— Tizenhétezer hektoliter bort fogyasztottak el a múlt évben Novisadon. Novisadról jelentik: A múlt évben Novisadon 12.000 hektoliter bort és 5000 hektoliter pálinkát fogyasztottak.

— Az argentiniai köztársaság konzulátusa közhírré teszi, hogy működését Beogradban, Studenička ul. 63. sz. alatt megkezdte.

— A bácsmegyei gazdák a cukorrépa-termelés fokozását sürgetik. Sentáról jelentik: A Bácsmegyei Gazdasági Egyesület átiratban felhívta a sentai gazdák egyesületét, hogy intenzívebben foglalkozzanak a cukorrépa-termeléssel. A terv az, hogy olyan vidékeken, ahol előszeretettel foglalkoznak a cukorrépa-termeléssel, iparvasutakat fognak építeni. A részletes tervek most vannak kidolgozás alatt. A sentai gazdák kijelentették, hogy készek a tervet támogatni.

— Táncmulatság Topolán. Bácska-topolai járás közönsége 1923. január hó 13-án este 9 órai kezdettel az újonnan megnyílt »Casino« szállóban nagyarányú hangversenyyel egybekötött zártkörű, jótékony célú Szilveszter estélyt rendez. Belépődíj személyenként 20 dinár. Műsor ott lesz kiosztva. Csak meghívottak vehetnek részt. Tésic Demeternek elnöknő, Jankov Szlavko elnök. A rendezőségben számos topolai előkelőség foglal helyet nemzetiségi különbség nélkül.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Aleschur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel. d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számú házában az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

— Értesítés. Értesítem az összes berény és fodrász szakembert, hogy e hó 15-én délután 3 órakor a Munkás otthonban jelenjenek meg. Vezetőség.

Dr. Mezey István orvosi rendelőjét megnyitotta. Orvosi és sebészeti rendelés. Férfi és női nemi betegségek modern gyógykezelése. Rendel. d. e. 8—11. és d. u. 3—5-ig. Subotica, Cara Dušana-ul. 6. (Vass Ádámmal szemben.) Telefon: 625.

— A Salome barvariete mától kezdve pontosan esti 9 órakor kezdi előadásait. Pénztárnyitás d. u. 6 órakor.

VASÁRNAP KIKINDAI KÉPEK A BÁCSEMEGYEI NAPLÓBAN

(*) Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője nemi betegek részére. Rendel. délelőtt 7—9-ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrillmetoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Piroška-féle ház.

Subotički sreski sud kao gruntovna vlast

Br. 4110/1922. grunt.

Objava dražbe i dražbeni uslovi

U ovrhi dr. a Zoltana Sekelj protiv Tome Kulunčić i mlđb. Bele Kulunčić.

Na predlog ovrhvodioca određuje se dražbe dole opisanih nekretnina radi namirenja glavnice od Din. 1000 sa kamatom, od 8% od 3 juna 1920, dosadanih troškova od Din. 174.40 troškova ove molbe od Din. 100 i daljih troškova.

Opis nekretnina u grunt. al. br. 8902 grada Subotice na 2'6 dela nekretnine Tome Kulunčić i mlđb. Bele Kulunčić opisane pod B 15, 16 pod A I i pđb. kat. čet. br. 2088 kuća III. br. 846 i dvorište se 92□ kv.

Isključna cena Din. 1650.

Za dražbu učiče se dan 30 januara 1923 prepodne u 10 sati pred ovim sudom sobe br. 22. uz ove uslove.

1. Nekretnine podložne husarini ne smiju se prodati ispod polovice, ostale nekretnine ispo dve trećine isključne cene.

2. Nudoci su dužni položiti 20% isključne cene u gotovom novcu ili u priznatim vrednosnim papirama kao jamčevimu i potpisati dražbene uslove.

Tko ponudi više od isključne cene, ima da nadoplati postotinu razliku poviška jamčevine, inače mu ponuda ne vredi i ne može da dalje učestvuje u dražbovanju.

3. Kupac je dužan položiti kupovnu cenu, sa kamatom od 5 pr. dana dražbe, u sudskih plog u tri jednaka obroka, 1 to prvi obrok za 15 dana, drugi za 30 dana i treći za 45 dana pravosnažnosti dražbe. Jamčevina se računava u zadnji obrok, oplaćiva se kod okružne finansijske uprave u Subotici.

4. Kupac je dužan snositi poreze od dana dražbe i porezne pristojbine, ne uračunavajući ih u kupovnu cenu.

5. Ako za 8 dana od dana dražbe pe bude pređavke ni za 15 dana više ponude gruntovna će vlast izdati kupcu uverenje o kupnji, na ponovu kojeg će kupac moći preuzeti posed kupljenih nekretnina.

6. Kad dražba postane pravosnažna i kupce zadovolji dražbenim uslovima paročito kad u celosti isplati kupovnu cenu, gruntovna će vlast po zvaničnoj dužnosti odrediti uknjiženje prava svojine nekretnina na ime kupčevu.

7. Ako kupac pravovremeno ne zadovolji dražbenim uslovima, gubi jamčevinu a na molbu kojegod zainteresovane stranke odredit će se ponevna dražba.

Dražbeni uslovi mogu se pregledati za vreme zvanični časova kod ovog suda, u sobi br. 25. određuje se, da gruntovna pisarna zabeleži odredjenje dražbe u uloska br. 8902 grada Subotice na 2'6 dela nekretnine Tome Kulunčić i mlđb. Bele Kulunčić pod B 15, 16 opisane. Subotica dne 3 oktobra 1922.

Za vernost prepisa jamči nečljliv potpis gruntovničar.

SPORT

A M. L. Sz. megalakította a profilaloztályát. Mint Budapestről jelentik, a magyar professzionális ügye végre elintéződött. A M. L. Sz. intézőbizottsága legutóbbi ülésén elfogadta azt a határozatot, hogy a szövetség keretein belül alakítsák meg a profilaloztályt, amely a magyar futballsportot az államotörzsmustól megtisztítja és a fejlődés normális menetébe vágó professzionális mozgalmat — hivatalos ellenőrzéssel megszervezi és irányítja. A határozatot jóváhagyás végett be-terjesztik a legközelebbi közgyűlésnek, amely ez ügyben végérvényesen fog dönteni.

Kikaptak a Vasasok Madridban. A sajtóban az a hír terjedt el, hogy a vasas budapesti munkáscsapat Madridban két mérkőzést megnyert 1:0, 2:1 arányban. Mint az újabb hírek kivehető, ez nem felel meg a valóságnak, amennyiben a Vasasok éppen ellenkezőleg 2:1, 1:0 arányban mindkét mérkőzést elvesztették.

A Sand Novisadon. A Sand csapata vasárnap Novisadon fog vendégszerepelni, ahol az O. S. K. V. vel fog mérkőzni.

Schlosser a B. A. K. tréner. Schlosser Imre, a többszörös magyar válogatott, aki — mint ismeretes — otthagyta a V. A. C.-ot, mint Budapestről jelentik, a másodosztályu B. A. K. tréneri teendőit vette át és egyúttal a csapat intézőségét is vállalta.

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde, január 12. Buza 435—437.50, liszt nullás 625—642.50, főzöliszt 600, tengeri 225, csöves tengeri 170, árpa 312.50.

A csütörtöki bajmoki hetipiaci gabonáarak: buza 420—425 dinár, morzsolt új tengeri 200—202.50 dinár. Árpában, zabban nem volt kínálat.

Beograd, január 12. Zárlat: London 460. Páris 678.50. Newyork 97.50. Genf 1873.50. Milanó 492.25. Prága 290.70. Berlin 0.94. Bécs 0.14.25. Budapest 3.70. Bukarest 52.50.

Zagreb, január 12. Zárlat: Dollár 95—97.25. Páris 678—6.82. Leva 487½—490. Prága 288—289. Zürich 1880—1900. Berlin 0.95—0.96. Bécs 0.13.95—0.14.20. Budapest 3.75—3.80.

Zürich, január 12. Zárlat: Berlin 0.0512 (0.05.48), Holland 210 (210), Newyork 528.50 (528.25), London 24.75 (24.64), Páris 36.80 (36.50), Milanó 26.275 (26.45), Prága 15.15 (15.15), Budapest 0.20.25 (0.20), Beograd 5.40 (5.35), Bukarest 2.85 (2.85), Varsó 0.026.25 (0.0275), Bécs 000.75 000.76 (000.75 000.76).

Budapest, január 12. A devizaközpont jegyzései: Napoleon 9900. Angol font 1220—1250. Francia frank 180—190. Lira 128—135. Svájci frank 495—515. Lengyel márka 1250—1350.

VALÓDI
„ERENGI“
DIANA
sósorszesz.

Kis üveg ára . Din. 6—
Közép „ „ . Din. 16—
Nagy „ „ . Din. 23—
Mindenütt kapható!

NYILTTÉR.

Eladó két darab gyönyörű kivitelű sötét vörös brokat selyemből kiállításra való templomi lobogó teljes felszereléssel. Egyházi ajándéknak igen alkalmas. Megtekinthető Save Tekelije ul. 6. a trafikban. 202

Árverési hirdetemény.

Diz. 33504/VIII. sz. rendelete alapján f. hó 15-én d. e. 10 órakor személypályaudvaron a gyorsáruraktár helyiségében különböző talált tárgyak lesznek elárverezve.

236

Raktárfőnökség.

VALÓDI CLUB PAPIR VALÓDI

Gyári lerakata és felárusítója

BEDÓ TRAFIK SUBOTICA

Legolcsóbb árak. Szállítás vidékre is utánvétellel. Illetőleg a pénz előzetes beküldés ellenében.

HENGERSZEK

dupla 220/650-as vagy hasonló méretben megvételre kerestetik.

Glied malom Subotica.

ELADÓ

kitűnő állapotban lévő 24 HB Kemna gyártmányu **GŐZREGARNICURA** mely áll 2 mézgony, egy hetes és 4-es ekékből, gépbőde, 2 fajt és egyéb főszerelésből. Megtekinthető: Weber és Inusz, Banátski Dvor, Ótárpályán.

Rubikos talicskákát

vasalva és vasalás nélkül készít

Első Sombori Kocsigyár

Napi teljesítmény 200 drb.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

9335

Ládákát

minden méretben megrendelés szerint készít ugyanolyan szintén tojásos és hússaládákat a legolcsóbb napi áron helybeli raktárából szállít

Glied Gyula fakereskedő

Subotica — Telefon 299. 259

Előkelő budapesti cég 16 éven át volt főszerelője beutazási engedély és mérsékelt honorárium ellenében szerel, javít Diesel, szivógáz stb. motorokat, gőzgépeket, szivattyutelepeket és üzembereendezéseket. — Érdeklődők forduljanak —

Tóth R-T., Bačka-Topola

Telefon 20. 203

Nizza

szappanok

a legjobbak.

5138

Viseljen sok előnye miatt

kaucsuk cipő-sarkot és cipő-talpat

Elsőrendű száraz bükkhasáb

TŰZIFA

apritva kapható métermázsánként ab telep

170 koronáért

házhöz szállítva métermázsánként:

180 koronáért a

COMMERCIA D. D.

Antunovičeva ulicai fatelepen

Telefonszám: 4-17.

Pontos mérlegelés és gyors kiszolgálás.

Aklalmi vétel!

Dus választéku raktáram és a mérsékelt árak minden versenyt kizár!

Alkalmi vétel!

Angol bársony szilcskin

minden divatszinben

Ruhabársony

minden divatszinben

Sifonbársony

minden divatszinben

Női kalap bársony

minden divatszinben

Selyem gallérbársony

minden divatszinben

Velur de lin

legmodernebb színekben különböző minőségben

Ondula szövetek

legújabb gyermekkabátok, házi ruhák, ruhák és sapkáknak (métere 60 dinár,

Férfi szövetek

nagy választékban öltöny, szmoking, zsakett, nadrág, frakk és télikabátoknak.

Djordje Kostja

divatárúkereskedése

Sombor

Kraljević Djordje ulica 3.

a szerb templommal szemben. Telefon 342.

Legfinomabb cérna-vásznak és sifonok ágyneműkre és női fehérneműkre.

Báli toalettekre:

Charmoz, satin-de-sin, krepp-marokin, krepp-zsorzsett, krepp-ida, krepp-banjo, krepp-Antineja, krepp-miranda, krepp-floris, krepp-sifon, krepp-satin-Milburg, Zsersz, Zenana, krepp-de-sin, popelin, taft, fajl-superier, szura,

kasmir és félselyem a legmodernebb divatszineken és desszineken

Deszinált legújabb félselymek és selymek, paplan-atlaszok

140-160 centiméter szélességben különböző színekben.

Női szövetek a legmodernebb színekben

női szövet, trikot, gabardin 100, 120, 130 és 150 cm. szélességben. Szerzs szövetek 100 és 130 cm. széles, a legmodernebb szines és deszinált „Bajadere“ szövet utcai és házi ruháknaktovábbá mindennemű férfi szövet.

Párisi ujdonságok!

9120

Párisi ujdonságok!

jan. 11-től
jan. 14-ig
csütörtöktől
vasárnapig

KÖRZŐ

Gézi István népműve

A gyimesi vadvirág

5 fe vonásban.
Főszerkesztők: Kovács Lili, Medgyaszai Jenő,
Thury Elemér.

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hirdetési ügyekben felvilágosítást.
Apróhirdetés egy szó 3 K. vastagbetűs és címző
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 30 K
Apróhirdetéseket felvevő Suboticán a kiadóhivatal
Kralja Alexandra-utca, Lelbach-ház és Tomunović
hírlapárúda a vasúti park mellett.
Vidékre valamennyi felírástól. Előfizetési díj
havonként 30 din., negyedévre 90 din
Kérdőkördésekhez válaszbóljleg melléklendő
Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.

Litka

jan. 11-től
jan. 14-ig
csütörtöktől
vasárnapig

Hindu sirmerek

3 részben, I. rész: A tulvilág vándora.
Főszereplők: Mya May, Olaf Fönnis, Conrau Veidt,
Erna Morena, Paul Richter, Lya de Putli.

Virág- és füzolékmagyar
szállítást megkezdtem
Balog Lina
virágkertetészete
SZUBOTICA
Fü- és zöldegyes nagyban is kapható. Kérje 1923 évi képes árjegyzéket

Reiner Lajos
fakereskedő
NOVISAD
Laze Kostića (Széchenyi) ul. 3.
9228 □□□
Telefon: IRODA 108.
Sürgőnycim: „FORESTA“

Nagy raktár mindenféle épületfa- és deszkákban.
Nagy készletek prima fichta asztalosáruból minden méretben.
Fatelepek a Strand mellett.
Telefon: Telep 291.

„JUGOSLAVIA“

tüzmentes pénzszerények
egyeđüli készítője
KIRSCHNER MIHÁLY
SOMBOR
Sveta Roka ulica 8.
Allandó nagy raktár !!
Kérjen árajánlatot !!

Asztalosmesterek és gyárosok figyelmébe!!!

Minden mennyiségű BLINDFURNERT szállíthatok azonnal kisebb vagy nagyobb mennyiségben 3 és 2 m/m vastagságban 100-105, 105-135, 135-185 és 165-55 centiméter méretben, avagy a feladandó méretek szerint. Ajánlatot szolgálok
Spitzer Herman Sombor
Florián ul. 3. — Telefon 229. sz.

FÜGLAUKOZÁS

Könyvelő és szerb-német levelező felvétetik. Kramer Antal és Társa Suboticán. 173
Egy boltiszolga felvétetik. Stern varrógépraktárában. Lelbach-utca ul. 4. 208

Gyakorlott pincemestert, esetleg nő is, keresek azonnali belépésre, ki a bordesztilistát és a pakackborok adjusztiát érti. Jelentkezés a „Tri S-sira“ ávéházban. Az állás állandó, megfelelő személynek jó fizetést adok. 252

Egy szoptatós dada keresetek azonnalra, Vighné Somborai-pút 3. 253

Főfrikonfektio szakmabéli szerbül és magyarul beszélő kereskedősegéd felvétetik Kramer Antal és Társa Suboticán. 254

Gyors- és gépiróó, ki a szerb, német és magyar nyelvben jártas, azonnalra keresetetik. Vladislav Zubković Sombor. 182

Egy szakképzett kertész, aki a virág- és konyhakert tenyésztésben több évi praktissal bír, azonnali belépésre állást keres. Rudolf Weisz Kaštel, Karlovac. 177

Vaskereskedősegéd, hosszabb praktissal szerb nyelvismérettel azonnali felvétetik Medjanski i drug vaskereskedésében Subotica. Ugyanott csinosan bútorozott szoba kerestetik.

VÉTEL-ELADÁS

Egy lánc prima szőő gyümölcsösrel eladó. Bővebbet Kurir hirdetési iroda Wilsonova ulica 31, Telefon 5114. 167

Háziszappant szárazat vesznek Drenovič János kereskedő Skotus Viatora ulica 35. 180

Eladó egy teljes elektromos berendezés, amely áll 10 HP benzínmotorból, kerekkel, szíjjakkal, transmissiókkal, vízvezeték rezervoárral, szivattyú és nyomó szivattyúval, 10-12 méter cinezett víz, egyenáram dinamó (65 volt 83 amp) Mind elsőrendű állapotban Megtekinthető National-Kinó Novi Vrbas. 256

KÜLÖNFÉLE

Pöstyénbe nem kell utaznia, ha reumáját, ischiasát gyógyítani akarja, mert eredeti pöstyéni iszapot kaphat az Illés-gyógy-szeletben, főpostával szemben. 59

Friss narancs és citrom, szilva, szilvalekvár, szép dió, aszalt dió (kruska) koszoruffüge, zöngüge, orosz hal, hering, szardínia, mindenféle úszó és gyarmatárú Klein Géza nagykereskedő cégnél Subotica.

Bérszántást átrendszerző gézekével vállalatok, Mamuzsich János, Bene Sudareva ulica 9. Subotica. 250

Keresek 2-3 szobás lakást esetleg fakereskedésnek alkalmasat is. Ögynökök díjaztatnak. Ajánlatot megküldöttek — Wirth Vasutigazgatóság I. em. 6. 234

Elveszett Magosa László névre szoló egyverengedélv. Megtaláló e lap kiadóhivatalába adja le. 217

Üzemek, fakereskedők! — Ajánlok nagyobb tételben is 1920/21. vágású bukchasabot sugcsis szállításra. „Ignis“ tüzelőanyag kereskedés. — Irásban Wirthné is lehet érdeklődni Vasutigazgatóság I. em. 6. 233

Nagy világos tölgy szoba üresen, melléte levő ebéd-lővel, konyhahasználattal eladó. Kisebb ajtó, ablak, új eladó. Cim a kiadóban. 260

Bérbeadó
az idei gazdasági évre
500 hold föld
amelyből 100 hold romással van bevetve, 400 hold rét. A bérlet ára olcsó. A bevetett mezőt és eddigi munkáért semmi megtérítés nem jár. — Bővebbet irodában (Hitelbank-palota).
Dr. Biró Andor, ügyvéd

Fifi Krem és kölni viz
készít
PINTER FERENC
SZENT JÓZSEF
gyógytár a nagytemplom mellett. Subotica. 685g

Mentes és mészáros
TANONCOK
vidékről!
16 éven felüliek ellátása azonnal felvételtől. Korhoz Gyula mentesárnyára és mészárosokra Suboticán. 246

GÉPEK
FA-, BÁDOG-, FÉM
megmunkálásra, valamint
SZERSZÁMOK
továbbá transmissiók, motorok, cséplőgépek és ekék — állandóan raktáron!
KARLO JETZBACHER D. D. ZAGREB,
Vlaška ul. 25. — Telefon 4-90.
Vezérképviselöje következő cégeknek: Zimmermann-Werke Chemnitz, A. B. C.-Motoren-Ges. Wien-Guntramzdorr, Arthur Hauser & Co. Schweissenlagen.

FÜGÉPÉSZT
keres március 1. belépésre vidéki malom. Elsőrangú józan erélyes szeltemberek, akiknek hosszabb üzemi (lehetőleg malomgyakorlatuk van), kü diék ajánlataikat koruk, eddigi működésük és családi állapotuk pontos megjelölésével „R. F. T.“ jellegre a kiadóhivatalba. 99

Irodai tisztviselő,
ki az állampolgárt teljesen bírja, helybéli gyárvállalathoz azonnal felvétetik.
Cim a kiadóhivatalban.

Jelmez és estélyi ruháit legizlésesebben állithatja össze, ha
Székely és Vujkovics cég Szubotica
legújabb francia ujdonságaiból vásárol